

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se propajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglašilni in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 7. marca 1912.

10. številka.

Pij X.

Sedanji papež Pij X. si je izbral ob svojem nastopu kot geslo: »Vse prenoviti v Kristusu!« Da se te besede sv. Pavla uresničijo, je dandanes pred vsem potrebno sodelovanje katoliških časopisov. Nekdo je rekel, da je katoliški časopis, ki je dobro urejevan in dobro razširjen, več ko ena cerkev! Prav zato pa nas je papež Pij X. že večkrat opozoril na SVETO dolžnost skrbeti za katoliško časopisje.

Kdor torej širi katoliško časopisje, mu pridno dopisuje, pomaga na najboljši način izvrševati geslo: »Vse prenoviti v Kristusu!«

Rojaki! Spoznajmo to resnico in ravnamo se po nji! »Primorski list« v vsako krščansko družino!

Na pravi poti.

Dr. Šusteršič, voditelj V. L. S., je govoril dne 29. februarja na shodu v »Centralu« o goriških razmerah te-le besede:

»Gotovo je, da strankarske razmere na Goriškem niso normalne. Nenormalne so zlasti v deželni zboru. Iz tega nenormalnega položaja bi vsak rad prišel. Očita se naši stranki, da je zvezana z laškimi liberalci. Jaz sem uverjen, da ni nobene zveze, marveč, da je to kooperacija, ki je sama obsebi umevna. Ljudstvo je volilo poslance zato, da delujejo, ne pa, da ne delajo. Normalne razmere v deželi bi nastopile seve takrat, ko bi bila S. L. S. združena

z laško ljudstvo stranko. Toda za združenje je potrebno, da se nam laška ljudska stranka približa, ne pa še večja prepad, ki nas loči. S. L. S. si mora varovati svojo neodvisnost in svobodo, ne sme pozabiti in ni pozabila, da je in ostane katoliška stranka in da je ponosna na to. Laški kršč. soc. stranki dam še en svet, naj ne hodijo tožiti drugih ljudi okrog. Politična napaka je bila, da so ocažili mandate, a tega so sami krivi in naj ne zvrčajo krivde na druge.

Ta nenaravni položaj ima v sebi kal nevarnosti. Vaš goriški načelnik je povdarjal, da se ne ve, kaj se bo zgodilo: ali bodo dopolnilne ali splošne volitve v deželni zbor. Nenormalnost tega položaja je neodvisna od volje posameznikov. Kakor megla leži na političnem položaju. Sami nimamo v oblasti, da bi to izpremenili. Želeti moramo le, da se megla dvigne in zasije solnce. Rajši bi imeli 9 laških krščanskih socialcev ko 9 liberalcev v deželni zboru. Treba nam edinosti! Proč z malenkostmi! Proč z meglo! Solnce v naša srca! Ljubezen naj vlada med nami! (Burno ploskanje.) Tako glejmo v prihodnost kakor krepko organizirana armada. Vsi enega duha, naj nosi zastavo naprej kdor hoče. Ta zastava naj nas vodi do zmage tudi na Goriškem!« (Burno odobravanje!)

To stališče zastopa ves čas tudi naš list. V tem zmišlu smo pisali v letošnji 2. številki v članu: Goriška politika in smo skoraj do besedno izrazili iste misli. Pisali smo: »Zveza poslancev S. L. S. in laške ljudske stranke bi bila v deželni zboru najbolj naravna. Tega želimo vsi, katerim je

blagor dežele pri srcu. Drugo vprašanje pa je, kako naj se to zgodi, da bi bil deželni zbor delazmožen in da bi mi ne zgubili enega odborniškega mesta in drugače škode ne trpeli. Kritikovati je prav lahko, a delati je težko. Naši poslanci žele, da bi se v deželni zboru združili vsi, ki ljubijo pravičnost in hočejo dobro ljudstvu. Toda kako naj se to zgodi... Naši poslanci niso izdali katoliških načel, ampak žele, da bi se ta načela uveljavila in da bi se razmere tako premenile, da bi bila tudi združitev vseh soodnih strank mogoča... Poslanci morajo v deželni zboru postopati kot možje... **Tlake ne smejo delati nobeni stranki, bodi katerega-koli imena.**«

Tako smo takrat označili svoje stališče. Veseli nas, da je voditelj V. L. S. tako slovesno potrdil naše nazore. Mi smo torej na pravi poti. Po tej poti bratske edinosti in katoliških načel bomo nadaljevali svoje delo, naj pride, kar hoče!

Shod zaupnikov S. L. S.

v »Centralu« v četrtek dne 29. februarja t. l.

Udeležilo se je shoda nad 300 zaupnikov iz vseh krajev Goriške.

Ob 10. uri in pol je otvoril shod načelnik goriške S. L. S. dr. Anton Gregorič.

Z zadovoljstvom je konstatiral, da so zastopani po zaupnikih vsi deli naše dežele, kar je zaradi važnosti tega shoda velikega pomena. S pristrčnimi besedami je pozdravil udeležence. S. L. S. na Goriškem je postala članica Vseslovenske Ljudske Stranke, kateri načelnik je deželni glavar kranjski dr. I. Šusteršič, katera ne pozna več deželnih mej in ki je enotna, skupna stranka. Posebna čast nam je, da nas je posetil načelnik V. L. S., pa tudi štajerski zastopnik S. L. S. dr. Korošec, nas počaščuje s svojo navzočnostjo — tako da je V. L. S. zastopana po treh osehah iz raznih slovenskih dežel, namreč s Kranjskega, Primorskega in Štajerskega.

Nato je govornik prešel k dnevnemu redu ter sam poročal

o razmerah in delovanju goriškega deželnega zbora.

Orisal je razmere, ki so vladale v deželni zboru, odkar se vršijo volitve po splošni volivni pravici. Potem je v dolgem govoru popisal konstelacijo in zadržanje strank v deželni zboru ter kako je prišlo do današnjih razmer. — Kar se tiče delovanja deželnega zbora, so bili poslanci S. L. S. vedno za to, da zbor deluje, ker to narekujejo koristi volivcev. Da mora S. L. S. sodelovati z italijanskimi liberalci ni to krivda S. L. S., marveč je vzrok k temu iskati drugod. To sodelovanje obeh sedaj v zbornici zastopanih strank pa na nikak način ne more biti za nas škodljivo, dokler italijanski liberalci ne napadajo in žalijo naših krščanskih načel ter naših koristi. Za sedaj ni bilo delovanje na drug način mogoče; kako bo v bodoče, se ne ve. Na vsak način bodo poslanci S. L. S. vedno tako delovali, ka-

F. Seidl kot modroslovec.¹⁾

Danes si hočemo nekoliko ogledati, kako prevrača onemogli »znanstvenik« kozolce na modroslovnem polju. Služil nam bode v ta namen njegov spis, priobčen v »Vedi« o mehaniki duševnega delovanja. Kakor se zdi, ne bi rad veljal za materialista. O modroslovnem materializmu pravi namreč: »Ta je v današnji vedi premagana smer«. Pač pa je za monizem. Mi se ne bomo pričakali z njim radi besed in nazival. Toda moti se zelò, ko meni, da je boj proti materializmu v sedanjih časilih le boj proti »praznemu fantomu«. Boj ne velja besedam, nego napadnim in nevarnim naukom materializma. Te pa uči kakor stari ravno tako tudi moderni materializem, naj se imenuje že tako ali drugače. Se-li morebiti strup izpremeni v zdravo pijačo, če strgamo sè steklenice polne

strupa prvotni listek in zapišemo naniho namesto tega kako drugo ime? Kdor priznava edino le stvar ter taji radi tega nauk o Bogu kot od sveta bistveno različnem bitju z vsem, kar je s tem naukom nujno v zvezi, kdor vse naše duševno življenje razlaga kot samo gibanje snovne stvari in komur je misel o netvarni, neumrljivi človeški duši le zmota, ta je materialist. Novejši naravoslovci se kajpada sramujejo tega naslova; zato imenujejo svoje svetovno naziranje rajši mehantični monizem. A stvar ostane zmerom ista.

Poglejmo si natanje razne nazore Seidlove v tem oziru. Boga, stvarnika nebes in zemlje, ne potrebuje, ker mu je snov večna in se sama od sebe razvija v mnogih milijonih let najprej v živa bitja nižje vrste, rastline, živali in iz živali naposled v človeka. — Na vprašanje: kdo je človeškemu telesu strojevodja, ki spravlja ta stroj v tek, ga umno vodi in ustavlja njegovo delo, odgovarja pa: »Vodstvo čudovitega ustroja živalskega in človeškega telesa oskrbujejo možgani in drugo živčevje.« Potem zopet dostavlja, da »ne more biti bi-

stvene razlike med zavestnim, duševnim delovanjem možganov in nezavestnim, strojevskim delovanjem hrbtnega mozga.« Tako smatra torej vse človeško življenje ne izvemši čisto umnega mišljenja in dejstevanja proste volje za gibanje tvornih delov našega telesa. Za neumrljivo dušo v takšnem nauku ni več prostora.

To pa je zgolj pravi in pravcati materializem.

Je-li pa prof. Seidl dokazal to, kar nam slika kakor gotovo resnico, utegne kdo vprašati. — Dokazati se to mnenje sploh ne da, ker so takšne hipoteze popolnoma napačne in nemožne. — Toda saj vidimo, dejal bi kdo, da se stvari res v teku časa razvijajo, izpopolnjujejo, napredujejo, in človek sam se je povzpел v razmeroma kratki dobi z nizke stopinje do čudovito visoke omike. Zakaj bi torej ne bilo mogoče, da bi se mrtva snov izpremenila v milijonskoletnem razvoju v živa bitja in konečno v človeka. »Iz skromnega zaznavanja je dozorelo v milijonskoletnem razvoju umevanje, preudarjanje in presojevanje«, zatrjuje naš profesor, ali z drugimi

besedami: neumna žival se je prelevila v razumnega človeka. Je-li pa to mogoče? Ne in prav izvestno — ne! Res je, da se stvari lahko razvijejo in popolnijo. A temu razvoju so stavljene tudi gotove, neprekoračne meje. Iz same mrtve stvari ne more nikakor in nikdar postati živo bitje in ravno tako ne iz neumne živali razumni človek. Tukaj imamo toli globoke prepade mej posameznimi rodovi stvari, da jih ne premosti noben milijonskoletni razvoj, dasi morda postavimo namesto milijonov let bilijone itd. — Kaj bi rekel prof. Seidl, ako bi mi tako-le sklepali: zdravniška znanost je v zadnjih sto letih neverjetno napredovala, operacije, ki so se zdele prej nemožne, izvršujejo v naših dneh spretni kirurgi; ljudje živijo še, ko se jim odrežejo prsti, roke, noge in drugi udje; smemo torej pričakovati, da bodo po nadaljnjem napredku te vede v sto ali tisoč letih zdravniki lahko bolnikom izrezali srce, pljuča in odsekali glavo, a ljudje bodo mogli vendar še naprej živeti brez srca, pljuč in glave?

(Konec pride.)

¹⁾ Opozarjamo na ta spis merodajne kroge, kajti kar si onemogli »znanstvenik« dovoljuje, presega vse meje

kor jim narekujejo načela stranke ter koristi onih, ki so jih izvolili.

»Današnji shod ima namen, da se organizacija in vodstvo stranke obnovi. Da dosežemo boljše soglasje in trdno edinost treba je, da pridejo organizacije z dežele s centralnim vodstvom v ožji stik. Skrbeti moramo, da ohranimo edinstvo kajti: »Sloga jači, nesloga tlači!« (Burno in dolgo trajajoče odobravanje).

Besedo je nato dobil posl. F o n, ki je poročal

o delovanju državnega zbora.

»Zadnji shod naše stranke je bil pred nekaj leti in čas je, da govorimo o naših stvareh. Naša stranka ni nikakor kaka stanovska stranka. V njej se nahajajo duhovniki, uradniki, kmetovalci, obrtniki — sploh vsi stanovi. Zastopniki te stranke morajo torej za vse sloje naroda skrbeti. Gotovo pa je, da je večina našega naroda kmečkega stanu. Zato je naša dolžnost, da v prvi vrsti skrbimo za kmeta.

»Glavna panoga našega kmeta je živinoreja. Ta pa se nahaja na nizki stopinji, treba jo je torej povzdigniti, pa ne le kvalitativno, marveč tudi kvantitativno. Ako hočemo preživiti torej večje število živine, moramo gledati na to, da se vporablja in zboljšajo viri za krmo. Zato se dela na to, da se zboljšajo travniki. Živinska kuga je velika nasprotnica živinoreje. Moramo se je torej obvarovati. Državni zbor je zaradi tega dovolil uvoz le zaklane živine, da bi se kuga po živi živini ne zanesla v naše kraje; kajti ves jug in sever sta okužena. Mislilo se je tudi odpreti meje živi živini. A l. 1910 nas je učila izkušnja, da bi bilo to za našo živinorejo le škodljivo in pogubonosno. Z uvozom žive živine je naša živinoreja v tem letu imela velikansko škodo 200.000.000 K.

»Pa tudi če bi se otvorile meje za živo živino, nam pretijo zastopniki severnih dežel z vinsko klavzulo, ki bi značila gospodarski polom naše vinorodne dežele. Ne smemo torej misliti le enostransko, marveč moramo spraviti v sklad naše interese z onimi državami.

»Kar se tiče pridelovanja krme, so se storili že tozadevni koraki. Deželni odbornik dr. Stepančič se je trudil za Kras glede zboljšanja pašnikov, za gorati del dežele pa je deželni zbor v tekočem zasedanju vsprejel zakonski načrt, tičeči se varstva planin. Ta je bil potreben, ker do sedaj ni vladal v tem pogledu noben jasen načrt.

»Draginja mesa in pomanjkanje živine je napotilo vlado, da je priskočila deželam na pomoč s 6 milijoni kron. Ta denar se razdeli kronovinam po številu živine. Naši deželi pripade znesek 400.000 kron.

»Vlada je nameravala uvesti splošni vinski davek. Razni ugovori od strani naših volivcev so nas napotili, da smo protestirali proti ti nevarnosti in posrečilo se nam je prepričati vlado, da bi tak zakon vinogradnika uničil, in nevarnost je bila odpravljena.

»Poskušali pa smo odpraviti še drugo nevarnost, ki je pretila našemu kmetu. Letos bi morali vrniti vsi oni, ki so dobili brezobrestno posojilo, isto vladi. Ali kako naj vrne kmet izposojeni denar, ko še za živež nima v teh slabih letinah! Zato je klub poslancev S. L. S. predlagal v deželnem zboru resolucijo, s katero se pozivlje vlada, naj odloži plačevanje brezobrestnih posojil za nadaljnjih 5 let. Predlog je bil umesten in potreben, zato je bil tudi vsprejet. Pa tudi pri podeljevanju brezobrestnih posojil se nam je posrečilo, dobiti od vlade 60.000 K. za našo deželo, ne pa kakor je vlada, čeravno je prvotno dovolila ta znesek, hotela dati le 10.000 K.

»Za prvo pomoč v bedi ima vlada na razpolago 3 milijone K. Toda spoznavajoč letošnjo bedo je drž. posl. dr. Korošec predlagal, naj se za letos ta znesek podvoji.

»V raznih listih se čita, da je vlada nakazala Istri in Furlaniji večji denarni znesek za olajšanje bede. Vsak bi si mislil, da se mi nič ne brigamo za naše ljudstvo, posebno pa, ker so začeli nekateri listi tudi v tem smislu pisati. Ali stvar ni taka. Storili smo tudi mi potrebne korake. Ministerstvo je zaukazalo, naj se vrše poizvedovanja ter naj se potem poroča. Z žalostjo pa moramo konstatirati, da je dotični odlok še sedaj in nerešen na glavarstvu v Gorici. Tako, vidite, se uraduje pri c. kr. uradih. Take gospode uradnike moralo bi se odsloviti iz službe. Če bil bil jaz kot sodni uradnik storil kaj enakega, sedel bi gotovo na zatožni klopi. Naša stranka ni prosila podpore v strankarske namene, marveč le za nujno odpomoč ljudstvu v bedi.

»Zgradba novih cest je v naši deželi, posebno pa v slovenskem delu dežele nujno potrebna. Zato izkazuje letošnji državni proračun trošek pol milijona kron v to svrhu za slovensko deželno polovico.

»Kolonsko vprašanje in njega rešitev tvori že več časa eno glavnih točk delovnega programa S. L. S. Našem prizadevanju se je posrečilo, da je dala vlada sestaviti tozadevni zakonski načrt. Ali ta je običal pri namestništvu, kar gotovo ni naša krivda.

»Imamo takozvani melioracijski zaklad za uravnavo vodâ, osuševanje močvirjev, zazidavo hudournikov itd. Naše reke Soča, Vipava, Raša, Branica itd. so nujno potrebne uravnave, kajti pri močnih nalivih napravijo poljedelcem neprecenljivo škodo. Naše prošnje do vlade pa so imele konečno ta uspeh, da je obrnila tem potrebam posebno pozornost. Včeraj so se vršila pri namestništvu v Trstu posvetovanja raznih ministerjalnih zastopnikov z intervencijo državnih poslancev in deželnih odbornikov goriških, ki so privedla do zaključka, da se imajo uravnavana dela čimprej izvršiti. Stroški za vsa namepravana delasopračunjeni na 11.000.000 K, od katerih bode vlada prispevala z nad 9 mil. kron. Ostali znesek nekaj manj kot 2 mil. (1.904.200 K) bo prispevala naša dežela. Upam, da se nam bo posrečilo še v tem zasedanju deželnega zbora rešiti tozadevni predlog.

»Železnice, ki jih gradi vlada na jugu države, imajo tvoriti nekako kompenzacijo za vodne naprave v prometne svrhe na severu. Zgradili so nam sicer veliko železnico, ali ta ne le da je nekaterim slojem našega prebivalstva v škodo, marveč je v korist le severnim deželam, posebno pa Nemčiji, ki je tako dosegla krajšo in hitrejšo zvezo s Trstom. Sedaj pa namerava vlada za goriške kanale dovoliti kar pol milijarde. Seveda je naša dolžnost, da zahtevamo primerne kompenzacije v tem slučaju.

»Važno za vse državljane je tudi starostno zavarovanje. O tozadevnem zakonskem načrtu se je obravnavalo že v posanski zbornici, sedaj pa se z njim peča socialno-politični odsek.

»Brambna predloga z novimi vojaškimi zahtevami bo tvorila v prihodnjem zasedanju državnega zbora naporno točko za našo monarhijo. Letos se mora odločiti, ali se uvede toliko zaželjena dveletna vojaška služba in ž njo višji vojaški kontingent. Pripomniti moram, da je Hrvaško-slovenski klub v državnem zboru vedno glasoval za vojaške potrebe. V našem interesu je, da ostane Avstrija velesila; kajti ako pride do kake vojske, se to zgodi gotovo na jugu v naši bližini. Da bi mi potem trpeli, je gotovo; ali če se nas priklopi kak drugi državi, godilo bi se nam slabo. Saj vidimo to pri beneških Slovencih. Nekateri se nam posmehujejo, ako stojimo na stališču, da moramo biti močni; toda ti so narodni škodljivci in spadajo v novi deželni zavod na Št. Peterski cesti.

»Naš narod je majhen, malo nas je, a moramo vseeno prenašati naval od

severa do juga. Zato moramo gledati, da se ojamčimo s tem, da tvorimo en velik narod s Hrvati. Vstvari naj se državnoopravno telo, v katerem prebivajo vsi Jugoslovani: Slovenci, Hrvati in Srbi. Upajmo, da se bo posrečilo udeležiti trializem.

»L. 1908 sem na tem mestu rekel, da mora priti slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico. Ni nam bilo to na srcu morda zaradi strankarskih koristi; ne. Prostori, v katerih se je nahajalo učiteljske v Kopru so bili tako nezdravi in sploh nesposobni v šolske svrhe, da je bil skrajni čas, da se učiteljske premešči. Zahtevali pa smo, naj pride učiteljske v Gorico, ker je bilo že nekdanj tu. Ko so izvedeli Italijani o tej reči so na hud način nasprotovali. Podali so se na Dunaj ter žugali z revolucijo. Toda naša vstrajnost je bila poplačana in ugodilo se je naši zahtevi. V »Trgovskem Domu« se je na nekem shodu trdilo, da je to zasluga naših liberalcev. Toda odločno izjavljam, da smo dosegli premeščenje slovenskega učiteljske iz Kopra v Gorico sami brez nobene pomoči liberalcev. Sicer pa Vam je dobro znano, kako stališče je zavzemala »Soča« napram nam, ko se je šlo za ustanovitev slovenskih paralel na tukajšnji gimnaziji. Oni odurni napadi pač jasno dokazujejo, kaka skrb je trla naše liberalce glede slovenskega šolstva pri nas. — Gorico smatramo primorski Slovenci kot naše središče. Če nas je okroglo 10.000 prebivalcev in je Italijanov le par tisoč več, nima Gorica več pravice, biti le italijanska. Zato upamo, da se nam bode posrečilo tudi drugo slovensko srednjo šolo, realko, dobiti.

»Položaj v državnem zboru je povsem nejasen. Sicer ima vlada nekako večino, ta pa ni zanesljiva. Kar se nas, če, uredimo mi svoje postopanje, kakor se nam zdi bolj umestno. Mi se nikomur ne usiljujemo. Mirno čakamo, da nas članov Hrvaško-slovenskega kluba, ti potrebujejo; takrat pa stavimo mi naše zahteve — diktiramo ceno. V našem klubu vlada popolno soglasje. Posvetovanja se vrše tajno in ne raztrobimo svojega stališča. To mora tako biti, sicer nam nasprotniki pogledajo v karte in nam prekrizajo račune. Ko napravimo kak sklep, se ga tudi držimo kot en mož.

»Srečo imamo, da nam načeljuje Šusteršič, ki je tudi pri nasprotnikih priznan kot eden najboljših in najspretnjših parlamentarcev. Dr. Gregorčič je omenil, da je posredoval dr. Šusteršič pri vladi, da bi se sklical deželni zbor. Bilo je to potrebno, ker se je proti nam vse mobiliziralo, kar je imelo le kako besedo na Dunaju. Z ogorčenjem pa moramo zavračati napade nekaterikov na njegovo osebo, ker nam je pomagal. Storil pa je to, ker je načelnik V. L. S., kateri pripada goriška S. L. S.

»Mi smo delovali, kakor so nam narekovale koristi naših volivcev. Oni so zahtevali delovanje deželnega zbora in naši volivci so naša najvišja inštanca.

»Neverjetno je, kako so se v zadnjih 16. letih pomnožile potrebščine za državne uradnike. V tem času se je znesek za uradnike in za penzioniste zvišal za 682 milijonov kron. Protestirati moramo, da se zvišajo plače uradnikom VI. čin. raz., medtem ko se dninarjem in delavcem ne dovoli niti najpotrebnejših priboljškov.

»V prihodnjem zasedanju bo vlada potrebovala $\frac{2}{3}$ večino, da spravi pod streho nov vojaški zakon. Že sedaj vidim v duhu, kako poželjivo obrača vlada svoje oči na naše glasove. Mi ne dirjamo za nobenim, ali za ta zakon bomo glasovali le, če opusti vlada favoriziranje Nemcev na našo škodo in zatiranje Slovencev, posebno pa na Koroškem in Štajerskem.

»S tem, da ste nam dali mandate ste nam izkazali sicer čast in svoje zaupanje, ali naložili ste nam tudi težko bre-

me. Prosimo, da pripoznavate naše delovanje. Še nekaj bi Vas prosil: opustite po Vaših vaseh one malenkostne prepire, ki so le v škodo. Ko bodo ti ponehali, potem bomo složni in močni in vspehi nam ne izostanejo.« (Burno in navdušeno pritrjevanje in odobravanje.)

Nato je govoril

dr. Šusteršič.

Zahvalil se je najprej za pozdrave ter pozdravil navzoče v imenu Hrvaško-slovenskega kluba, v imenu centralnega izvrševalnega odbora V. L. S. ter v imenu kranjske S. L. S.

Potem je govoril govornik o političnem položaju v Avstriji.

»Težišče političnega položaja leži v vnanji politiki. Tripolitinska vojska vpliva sedaj močno na evropski politični položaj. Italijani so mislili, da bodo podjarmili kar čez noč Tripolitanijo. Toda sedaj imajo v rokah le nekaj obrežnih mest. Večji del Tripolitanije je še v turških rokah. To dela Italijane nervozne in v tej nervoznosti so začeli bombardirati turška mesta tudi ob azijski obali. Tako so v zadnjem času obstreljevali Beirut. Ta stvar je izvabila pozornost cele Evrope na se in postalo je nastopanje Italijanov evropska afera. Ne ve se, kaj se bo še vse izcinilo iz vsega tega.

»V Turčiji lahko zagori plamen, ki ga cela Evropa mogoče ne bo mogla udušiti. Užge se lahko ogenj na Balkanu in posledice so potem nepreračunljive. Ker meji pa Balkan na našo državo na jugu, je torej očitno naša država interesirana na tem, kar bi se tam lahko zgodilo.

»Naše razmerje do naših zaveznikov ni pravo, posebno pa ne razmerje do Italije. Zato je v interesu naše monarhije in evropskega miru, da si poiščemo drugo zvezo in ta bi bila ona z Rusijo. Če pride do sporazuma z Rusijo, se nam ne bo bati tudi ognja na Balkanu. Stara formula, naj se vzdrži »status quo« dandanes ne drži več.

»Žalostno dejstvo je pa, da, ko preti ob meji kaka nevarnost, imamo čudne prizore v ogrskem parlamentu. Tam se najdejo ljudje, ki barantajo za pravice našega presvitlega cesarja, kot najvišjega vojskovodjo. Tam barantajo že eno leto z novo brambno predlogo in še ni prišlo do rešitve. Ta predloga pa tvori tudi za naš državni zbor perečo točko in, kakor je rekel g. predgovornik, nastane v državnem zboru situacija, ko bo moral ministerski predsednik iskati za to potrebno večino. Takrat bo prišlo tudi na nas Jugoslovane vprašanje, kako stališče zayzemljemo napram brambni predlogi. Vedno smo stali in stojimo še dandanes na stališču: Dajte cesarju, kar je cesarjevega; kajti naše mesto je v Avstriji in z Avstrijo stojimo in pademo.

»Marsikaterikrat si mislijo avstrijske vlade: to so dobri Avstrijci, pohlevni so kot otroci, drugi pa niso tako mirni in se radi igrajo z ognjem. Ali v našem interesu je, da damo državi, cesar potrebuje. Zahtevamo pa tudi, da vlada da našemu ljudstvu za isto ceno vse, kar mu gre. Če misli avstrijska vlada delati z nami takozvane kravje kupčije, potem se pa tudi mi postavimo na egoistično stališče.

»Posrečilo se nam je ustanoviti enotno politično organizacijo Hrvatov in Slovencev. Naša želja pa je, da se Slovenci in Hrvati popolnoma spojijo, naj tvorijo velik enoten narod.

»Ker moram govoriti tudi nekaj o goriških razmerah, pa Vam povem sledeče: »Edinost« piše danes, da se snidejo zaupniki S. L. S., da se bodo klanjali kranjskemu deželnemu glavarju; no, temu ni vredno odgovarjati. Potem pravi »Edinost«, da boste sprejemali moje ukaze; tudi o tem ni vredno govoriti. Konečno pravi »Edinost«, da pride dr. Šusteršič v Gorico, da bo krpal S. L. S. Odločno moram zanikovati, da bi

bila S. L. S. potrebna krpanja. Krpanje je profesija, katere se jaz nisem učil. Ali kdo drugi bi bil potreben krpanja; pri njem je vse raztrgano in razcfrano — in to je liberalna stranka.

Potem je nadaljeval svoj govor o goriških razmerah, kakor je priobčeno v uvodnem članku.

Predsednik shoda, dr. Gregorčič se je zahvalil govorniku ter prečital brzojavni pozdrav zadržanih Cerkljanov.

Volitev vodstva.

Nato se je vršila volitev vodstva. Na predlog posl. Fona je bil z navdušenjem z vsklikom vnovič izvoljen dr. Gregorčič za načelnika stranke. V odbor so bili izvoljeni: prof. Berbuč, dr. Breclj, župnik Grča, dekan Muravec, svečar Kopač, prof. Ipravec, dež. posl. Marinič in vikar Abram. Drž. poslanec Fon je član vodstva v svoji lastnosti kot državni poslanec.

Pozdrav dr. Korošca.

Dr. Korošec je nato pozdravil zborovalce v imenu zelene Štajerske. S kratkimi, a lepimi in krepkimi besedami je izrazil nado, da pride čas, ko bo stala kot en mož združena Slovenija. (Govornika so navzoči burno pozdravili.)

Pozdrav dr. Kreka.

Navduševal je navzoče, naj se navdijejo bojnega duha, ki je vir delu, uspehom in zmage. Brezpogojen naj bo boj proti liberalizmu in proti vsem sovražnikom našega ljudstva. (Burno pritrdjevanje in aplavz.)

Konečno se je dr. Gregorčič zahvalil udeležencem shoda ter zaključil pomemben shod.

Zasedanje goriškega deželnega zbora.

XI. seja.

Dne 2. marca 1912.

Seja je bila napovedana za 11. uro, a pričela se je ob 12. uri in en četrt.

Peticije ni bilo nobene.

Naznanjen je bil nujni predlog posl. Venutija in tovarišev, s katerim se nalaga deželni odboru, da posreduje pri vladi, naj ista dovoli uporabo 0,125% žveplene sokislina v trgovini s češpami, kakor je to že dovoljeno v Nemčiji, kjer se največ razpečavajo češpe iz naših krajev. Razprava o tem predlogu se je vršila po končanem dnevnem redu.

Nato je zbornica prešla k dnevnemu redu.

Posl. Marinič je utemeljeval svoj predlog glede nakupa in razdeljevanja kmetijskega orodja med kmetovalce, ki je bil nujnim potom vsprejet. Predlog prinašamo na drugem mestu.

Posl. dr. Pettarin je nato poročal o zakonskem načrtu glede uravnave Soče, Tera z Idrijo in Vipavo, kakor tudi o zgradbi hudournikov v njihovem porečju. Ta zakonski načrt je sestavil deželni odbor na podlagi konferenc, ki so se vršile v sredo v Trstu glede te akcije. Iz zakonskega načrta posnemljemo, da bodo znašale skupne potrebščine za vsa ta dela 11.000.000 K od katerih bode prispevala vlada nad 9.000.000 K, dežela pa samo 1.904.200 K. Zakonski načrt je bil potrjen brez debate tudi v 2. čitanju.

Nato je bila vsprejeta resolucija, s katero se nalaga deželni odboru, da izvede v zakonskih načrtih, ki so bili vsprejeti od deželnega zbora in katere bi eventualno vrnila vlada za nebitvene, posebno pa stilistične spremembe, vse od vlade zahtevane spremembe.

Resolucija, s katero se obnovijo deželnozbornski sklepi z dne 10. XI. 1904

in 29. XII. 1909, ki se tičejo ustanovitve zakona proti nepošteni konkurenci, se je tudi vsprejela. Zahteva se namreč od vlade, naj čim prej predloži državnemu zboru tozadevni zakonski načrt.

Vsprejel se je sklep, s katerim se nalaga deželni odboru, naj nadaljuje pogajanja z vlado glede splošne uravnave hudournika Koren v Gorici, posebno pa na podlagi zakona za melioracije, ter naj poroča o uspehih deželni zboru v prihodnjem zasedanju.

Vsprejel se je poziv na vlado, naj ista da preurediti plovni kanal v Trziču tako, da bo 100 širok ter 7—8 m globok.

Na vrsto je prišel predlog o spremembi deželnega pravilnika, statuta za osebje deželnih uradov in pravilnika o potninah in dninah. Posl. dr. Stepančič je predlagal nekatere spremembe, ki so bile deloma vsprejete. Predlog je bil konečno v celoti vsprejet.

Bila je 1 ura in $\frac{3}{4}$, in seja se je prekinila do 3. ure in pol.

Pri nadaljevanju se je ob 4h 30' sta bila naznanjena dva nujna predloga dr. Stepančiča glede kraških cest. Posl. dr. Venier je predlagal, naj se o teh zadevah razpravlja koncem seje, kar je bilo vsprejeto.

Zbornica je prešla k 8. točki dnevnega reda:

Zakonski načrt o pokritju višje potrebščine za osuševanje močvirij III. in IV. oddelka in Manoleta v občinah Oglej, Červinjan in Terc, ki je bil vsprejet. Pooblastil se je deželni odbor, da najme 52.800 K posojila pri deželni občinskem kreditnem zavodu v to svrhu ter se mu je ualožilo, naj posreduje pri vladi za podporo v smislu § 11 melioracijskega zakona.

Točka 9. dnevnega reda se je preložila kot zadnja točka dnevnega reda.

Potrdil se je nato deželni proračun za l. 1912 ter finančni načrt za deželc.

Potrdili so se sledeči računski sklepi: računski sklep deželnega zaloga z združeno deželno kmetijsko šolo, umobolniškega ter trto- in sadjerejskega zaloga za leto 1906; računski sklep deželnega zaloga z združeno kmetijsko šolo, dalje zaloga za trto- in sadjerejo in umobolniškega zaloga za leto 1907; računski sklep deželnega zaloga za l. 1908; računski sklep deželnega zaloga z združeno kmetijsko šolo, umobolnice in kmetijske kolonije za leto 1909; računski sklep deželnega zavoda za gluhonome za leto 1909; računski sklep za leto 1910, deželnega zaloga z združeno kmetijsko šolo, zaloga za zgradbo umobolnice, upravnega umolniškega zaloga in zaloga kmetijske kolonije.

Proračun deželne umobolnice in kmetijske kolonije za leto 1911, proračun deželne kmetijske šole za leto 1911, ter proračun dež. gluhonemice za leto 1911 so se odstopili dež. odboru z nalogom, da te proračune predloži zbornici z računskimi sklepi za leto 1911.

Proračuni: šolskega zaloga za leto 1912; ustanove Abram-Stubelj itd. za leto 1912; deželno-občinskega zaloga za leto 1912; raznih malih zalogov za leto 1912 ter ustanove Carinjan za leto 1912 so se odobrili.

Obnovil se je prispevek za zgradbo ceste na banjški planoti v znesku 76.000 kron.

Dovolili so se sledeči zneski: občini Grahovo za zgradbo občinskega vodovoda v Grantu 1650 K; občini Bovec za napravo vodovoda v Plužnah obnovljenih 1450 K; za zboljšanje kraških pašnikov za letos 1000 K, ter zalog 3000 K na leto;

Ferdinandu Savorgnani, bivšemu hlapcu na deželni kmetijski šoli 300 K; Josipu Gabrieusig, govedarju na deželni kmetijski šoli, 100 K;

mizarski zadrugi v Marijanu 1000 K; županstvu Kojsko za napravo ce-

ste Gonjače Vederjan 600 K;

kuratoriju trgovske šole v Gorici za poseben trgovski večerni tečaj za odrasle prispevek 500 K;

mizarski zadrugi v Korminu 25% prispevek 2000 K za nakup strojev.

Prošnja za podporo prvi furlanski zadrugi mlekarji v Fijumičelu za razširjenje prostorov in nabavo strojev se je odstopila deželni odboru.

Nadalje se je dovolilo:

županstvu v Romansu za zgradbo sesalke v frakciji Frata 120 K;

občini Pečine za popravo občinskih cest 800 K;

pogozdovalnemu in olupševalnemu društvu pri Sv. Luciji 600 K;

municipiju v Červinjanu za zgradbo delavskih hiš 1000 K;

županstvu v Dolenjah za popravo ceste Peternel - Kocijančič 250 K;

županstvu v Biljah za napravo vodnjakov v Biljah in Orehovljah 1235 K;

municipiju goriškemu v pokritje stroškov za prevažanje bolnikov in ponesrečencev 400 K;

za podaljšanje brambnih nasipov pod državnim mostom v Zagraju 3750 kron;

županstvu v Štanjelu za napravo kapnice na Sejmišču 2700 K;

Josipu Bric iz Drežnice za napravo vodovoda 150 K;

vdovi Leske Katerini iz Gorice za nakup stavbnega sveta za Marijino srotišče 100 K;

podaljšal se je odgojninski prispevek Josipu Rudež;

občini Perteole za zgradbo delavskih hiš 500 K;

Jerončič Francetu iz Ajbe za zgradbo kapnice 300 K;

za povrnitev polovice stroškov za popravo mosta čez Idrijo pri Bračanu 2340 K;

municipiju v Ogleju za sčiščenje monasterske Roje 4500 K;

gospodinski šoli »Elizabetišče« v Tomaju se je dovolil prispevek 500 K za l. 1912 ter po 800 K za leta 1913 in 1914;

e. kr. terez. kmet. društvu v Gorici se je zvišal letni prispevek na 4000 kron;

županstvu Št. Viškagora za napravo ceste Polje Prapetno Brdo 3125 kron;

županstvu Drežnica za popravo poti, ki vodijo na planine Golobar in Zapikraj 750 K;

občinam: Kormin, Villa Vicentina, Oglej in Terc za asanačijska dela skupno 2700 K;

županstvu Villa Vicentina za cestne naprave v Villi Vicentini in Capodisopra 700 K;

cestnemu odboru v Trziču za popravo ceste v Dolu 4250 K;

občini Medana za napravo napajališča 3600 K;

za pobijanje gadov v l. 1911 300 K. Ivanu Koren iz Sužida za škodo, povzročeno mu po požaru 200 K;

gasilnemu društvu v Čepovanu za zgradbo gasilnega doma 1000 K;

občini Ruda odpis obresti od dolga nastalega za napravo jezca med Sočo in Terom 336 K;

županstvu Dolenje za popravo ceste: Hiša Saccardi - Rutarji - novo pokopališče ter grad Spilimberg - skladovna cesta 25% prispevek v najvišjem znesku 400 K;

odboru za razširjenje tržiške luke 1000 K;

županstvu v Št. Tomažu za napravo jarka za odtok deževnice 560 K;

občini Drežnica za napravo napajališča na pašniku »pri črni vodi« 500 kron;

ligi proti kupčiji z dekleti v Trstu 500 K;

županstvu Deskle za že napravljeni vodovod na Paljevem 500 K;

pogorelcem v Logu 500 K;

občini Povir za napravo kapnice v Gorenjah 2425 K;

municipiju v Trziču za kanalizacijska dela v davčni občini Aris 1100 K;

municipiju v Trziču za priskrbitev pitne vode 3000 K;

Tomažu Mrevlje iz Sv. Križa, v pokritje stroškov, nastalih pri obiskovanju Josipu za obiskovanje čebelarskega tečaja na Dunaju 100 K;

Ani vd. Vyzourek 300 K;

Rosič Matiju v pokritje škode nastale po požaru 200 K;

Orel Frančišku iz Avberja v pokritje škode povzročene po toči, suši in požaru 100 K;

izkušeni babici Antonič Emiliji v pokritje stroškov, nastalih pri obiskovanju babiškega tečaja v Trstu 200 K;

vodstvu zimske poljedelske šole v Trziču se poviša letni prispevek 700 K za 300 K na leto;

županstvu v Ronkah za pospeševanje zgradbe delavskih hiš 1000 K;

županstvu v Grahovem za napravo vodovoda v Oblokah 300 K;

županstvu v Tomaju se je obnovilo 1000 K za napravo kapnice;

županstvu v Cerknem za zgradbo vodovoda v Poljanah 200 K;

gasilnemu društvu v Plužnah za zgradbo gasilnega doma 1000 K;

municipiju v Bračanu za napravo dveh sesalk 1840;

grofici Valeriji Attems 150 K;

društvu sv. Vincencija Pavlanskega v Gorici 600 K;

Mariji vd. Terčič iz Mirnika 100 kron;

slovenskemu zavetišču sv. Nikolaja za brezposelne služkinje v Trstu 500 kron;

»Goriškemu kmetijskemu društvu« 8000 K;

vinarskemu in sadjarskemu društvu v Kamnjah se je obnovila podp. 200 K, ki naj se izplača, ko se deželni odbor prepriča, da se uporabi za naprošeni namen;

Josipu Črnuta iz Loga 100 K;

županstvu v Velikih Žabljah za zgradbo novega mosta 200 K;

konjerejskemu društvu v Gradiški 2000 K;

pogozdovalnemu in olupševalnemu društvu v Bovcu 400 K;

županstvu Volče za zgradbo vodovoda v Čiginju 625 K;

Katerini vd. Komac za škodo povzročeno ji po snegu 100 K;

Andreju Gašperčič iz Soče, za škodo, povzročeno mu po snegu 100 K;

Ivanu Kunc iz Ladre, za zgradbo vodnjaka 400 K;

Jerneju Hvalica iz Srednjega za škodo povzročeno mu po požaru 120 kron;

za prezidavo cerkvice Device Marije na Polju pri Bovcu 2000 K;

Jerneju Mlakar, posestniku iz Cerkljanskega Vrha — občina Otalež — za škodo, povzročeno mu po požaru 300 K;

za popravo ceste Remški Vrh - Temnica - Zagraje 1500 K;

cestnemu odboru kobariškemu za popravo cest 2000 K;

društvu v varstvo izpuščenih kaznjencev in družin zaprtih kaznjencev za Goriško in Gradiščansko 1000 K;

županstvu Cerknem za zgradbo vodovoda v Jaznah 1200 K;

županstvu v Renčah za zgradbo in dopolnilna dela šestih že izvršenih vodnjakov 800 K;

občanom iz Sedla za škodo, povzročeno po elementarnih nezgodah 1000 K;

županstvu Anhovo za zgradbo vodovoda in vodnjaka v Debenjah 300 K;

županstvu Grahovo za zgradbo vodovoda v Temeljnah 2750 K;

»Slovenskemu Alojzijejšču« v Gorici 800 K;

občini Nabrežina za nakup sveta za razširjenje ceste Nabrežina - Devin Slivno 200 K;

Ivanu Ipravec za škodo povzročeno mu po požaru 400 K;

za uravnava reke Rio Taglio v Muškolih 10.000 K;

županstvu Šmarje za zgradbo vodovoda 3625 K;

županstvu Šmarje za zgradbo vodovoda v Svinem 4230 K;

županstvu Kožbana se je podaljšala podpora za zgradbo vodovoda v znesku 2800 K;

košarski zadrugi v Tapoljanu 1000 kron;

Ani Leeb, bivši učiteljici se je zvišala pokojnina na 840 K;

županstvu Velike Žablje, za občinsko pot na Vipavnem bregu 200 K;

občini Grgar za uravnava hudournika Slatno nadaljna podpora 1200 K;

za organizacijo poučnih tečajev za izvežbanje živinozdravnih pomočnikov v naši deželi 3000 K; (Ta predlog priobčimo prihodnjic v celoti. Ur.)

občini Opatjeselo za zgradbo nabiralnika izvorne vode na Dolu 2250 K;

trgovski in obrtni zbornici v Gorici prispevek za nadaljevalno šolo za vajence v Komnu, ki se ima ustanoviti 700 K;

županstvu Avče za dovozno cesto na postajo Avče 800 K;

za konjerejsko društvo v Tolminu 2000 K;

županstvu Grahovo za vodovod v Koritnici 300 K;

pogozdovalnemu in olupševalnemu društvu v Kobaridu 300 K;

za gospodarske šole na deželni kmetijski šoli, ki se imajo ustanoviti 3000 K; (O tem bomo svoječasno natančneje poročali Ur.)

povišala se je pokojnina Ceciliji Metteuz, učiteljici v deželni glohonemci na 940 K in Emilu Marinig, deželnemu oficijalu na 4800 K na leto;

gasilnemu društvu v Cerknem, za zgradbo gasilnega doma 1000 K;

Katarini Gruden za škodo, povzročeno po elementarnih neizgadah 100 K;

županstvu Kred, za zgradbo dveh kamnitih korit v Gorenji-Borjani 200 K;

za zgradbo vodovoda na Nemcih 540 K;

za zgradbo vodovoda v Oreheku 430 K;

županstvu Cerkno za prireditve živalskega sejmišča 500 K;

županstvu Ročinj se je obnovila podpora za zgradbo vodovoda Ršišče-Ročinj.

županstvu Avče se je zvišala podpora za zgradbo vodovoda za 500 K;

županstvu Volče za zgradbo vodovoda Selo-Čiginj 3325 K;

municipiju Zagraj za brambna dela na levem bregu Sočinem v Zdravščini 1400 K;

za provizorična brambna dela ob Soči pri Kazeljanu 600 K; za večja dela je dežela pripravljena prispevati s 25% v najvišjem znesku 10.000 K, če vlada prevzame 70% stroškov;

za uravnava Idrije izjemoma 4650 K;

za zgradbo dveh kapnic v Šempe-tru ob Soči in Casseglianu nadaljni prispevek 900 K;

županstvu Zgonik v svrhu širjenja ceste v Saležu 200 K;

županstvu Grahovo za vodovod v Zarakovcu 1500 K;

županstvu Anhovo za zgradbo novega pokopališča v Prilesju 500 K;

košarski šoli v Poljanu, izredni prispevek za leto 1909/10 500 K;

županstvu Kojško za zgradbo opornega zidovja na cesti Vrhovlje-Krasno-Višnjevik-Dobrovo 1200 K;

municipiju Škocijan za izčiščenje roje 5000 K;

Predlog

posl. Marinič in drugov glede nakupa in razdelitve kmetijskega orodja med kmetovalce.

Vsled zaporednih slabih letin se bore mali in večji posestniki na Goriškem z gospodarskimi tiskami.

Vsi bi radi izboljšali svoja zemljišča pomnožili pridelovanje, povzdignili trtorejo in kletarstvo in še marsikaj storili v namen, da bi si pomnožili dohodke in se s tem rešili dolgov, kakor tudi, da bi si uredili svoje gospodarstvo.

Toda pomagati si ne morejo, ker jim nedostaja kmetijske oprave, kakoršne je treba dandanes za pravilno, napredno obdelovanje zemlje in izkoriščanje njenih pridelkov; taka oprava, ki si je kmet v sedanjih kritičnih časih ne more sam kupiti, je n. pr.: oralo za globoko oranje, preobračalno oralo, travniška brana, sadni mlin, filter za precejjanje vina, Bernardove brizgalke za škropljenje sadnega drevja.

Namen tega predloga je, da bi deželni kmetijski urad nakupil najprej na poskušnjo primerno število, morda po dva ali tri komade vsake izmed omenjenih vrst strojev ali orodja, da bi se oprava izročila kmetijski šoli, ki bi naj bila pooblaščenca izposojevati posamezne komade zanesljivim kmetovalcem pod primernimi pogoji.

Predlagam torej: Visoki zbor skleni: Pooblašča se deželni odbor, da poveri svojemu kmetijskemu uradu nakup potrebne kmetijske oprave, kakor prej navedeno, s potroškom do 1500 K; obenem se nalaga deželnemu odboru, naj pozove vlado, da prispeva v ta namen vsaj enako svoto.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je poslanska zbornica zopet pričela zborovati. Zbornični predsednik se je najprej spominjal demantne poroke nadvojvode Rainerja. Potem je vložil posl. Schrafil interpelacijo, v kateri se izraža ogorčenje zaradi dogodkov v ogrski zbornici, kjer se hoče glede brambne predloge izpodkopati temelje skupne armade. Posl. Rybař in tovariši so vložili interpelacijo glede kršitve nagodbe med Ogrsko in Hrvaško ter tudi interpelacijo v zadevi sestave porotne liste v Trstu. Zbornica je nato razpravljala o predlogah draginjskega odseka, o katerih bo razpravljala ves ta teden.

Drugi teden pride na vrsto brambna predloga.

Cesar Fran Josip I.

Iz dvornih krogov se čuje, da se poda naš cesar dne 20. maja v Ischl, kjer namerava ostati štiri mesce.

Hrvaško - slovenski klub.

Pod predsedstvom dr. Šusteršiča se je vršila v torek seja Hrvaškoslovenskega kluba, v kateri se je sklenilo staviti na vlado sledeča vprašanja: 1. Kaj je s paktom med ogrsko vlado in Košutovo stranko? 2. Kaj je vsebina tega pakta? 3. Kaj misli avstrijska vlada ukreniti, da se varuje obrambna sila monarhije in posebni interesi Avstrije?

Hrvatsko - slovenski klub zoper vinski davek.

V torkovi seji finančnega odseka je polemiziral poslanec deželni glavar dr. Šusteršič zoper misel, ki se je sprožila od nemško-liberalne strani, naj bi se na vino naložil enak davek kakor na žganje in pivo. Dr. Šusteršič je izjavil, da kot zastopnik vinorejske dežele protestuje najodločneje zoper tako namero in da bodo poslanci vinorejskih dežel vedeli vsak tak poizkus preprečiti. Svaril je vlado, naj nikari ne poizkuša kaj takega, kajti zadela bi ob najhujši odpor!

Izjavi dr. Šusteršiča se je pridružil v polnem obsegu zastopnik krščansko-socialne stranke Miklas, medtem ko je socialdemokrat Diamand govoril za vinski davek!

Hrvatsko - slovenski klub bode stal v prvi vrsti, če bo treba braniti našo vinorejo. Nobenega dvoma ni, da se namera novega vinskega davka ne bo zvršila!

Vojni minister namerava demisionirati.

Iz nemških listov se posnemlje, da namerava vojni minister Auffenberg demisionirati.

Nov načelnik poljskega kluba.

V pond. se je vršila volitev načelnika Poljskega kluba. Izvoljen je bil dr. Leo.

Položaj na Ogrskem.

Politični položaj na Ogrskem je vedno bolj zamotan. Brambna reforma, s katero se peča ogrska poslanska zbornica že leto dni, je vedno tam, kjer je bila v začetku. Ogrji so v tem pogledu pravi prefrigani komedijaši, ki bi na vsak način hoteli izsiliti od krone reči, tičoč se naše vojne sile, ki bi njeni skupnosti neizmerno škodovala. Hoteli bi imeti svojo samostalno armado, ki naj bi šla ob primernem času njihovega šovinizmu na roko, če bi bilo potreba, tudi proti interesu skupne monarhije. In kakor se vidi, teh ogrskih komedij še ne bode konec; kajti listi poročajo, da pride danes na Dunaj ogrski ministerski predsednik grof Khuentter da poda cesarju ostavko celega kabineta. Torej prav sedaj, ko se je sešla tudi naša poslanska zbornica, da bi se med drugim v prvi vrsti pečala z brambno reformo ter jo spravila pod streho, v tem trenutku podaja ogrsko ministerstvo cesarju svojo ostavko, in sicer ono ministerstvo, ki se je pred letom dni nekako obvezalo, da hoče to isto brambno reformo v koristnem času rešiti v ogrskem parlamentu.

Potovanje nemškega cesarja.

Po poročilu »Fremdenblatta« pride nemški cesar Viljem II. dne 23. marca na Dunaj ter ostane tam do večera. Z Dunaja se nemški cesar odpelje v Benetke.

Italijansko - turška vojska.

Ker Italijani nimajo zaznamovati posebnih ali skoro nobenih uspehov v Tripolitaniji in ker Turčija neče na noben način priznati aneksije Tripolitanije po Italiji, si hočejo pridobiti Italijani vliavo s tem, da križarijo njih vojne ladje po Sredozemskem in tudi po Egejskem morju, tako da niso turške oblasti na čistem o italijanskih namerah. Ker so pa Italijani brez vsakega povoda samolastno in proti mednarodnemu ljudskemu pravu v več slučajih tudi obstreljevali razna turška mesta in je vsaki dan pričakovati, da ne bi obstreljevali še kako drugo turško luko, je Turčija odredila, da je prehod skozi Dardanele po noči prepovedan vsem ladijam. Turčija je tudi izjavila, da bo posadila v vseh turških obmorskih mestih mine, ako ne bodo italijanske ladje nehale strašiti po turškem pomorju.

Listi že več časa sem pišejo o posredovanju raznih držav za mir. Toda Turčija baje neče odnehati in vojna se bode nadaljevala. Mnenje strokovnih krogov je glede italijansko-turške vojske različno, nadvladuje pa mnenje, da žrtve, ki jih doprinaša Italija za Tripolitanijo nikdar ne bodo odtehtale uspeha, bodisi materialnega bodisi moralnega.

V Kini

ne bodo imeli najbrže tako hitro miru. Sedaj imajo tako dolgo zaželjeno republiko, ali tudi to nekaterim ni prav, ali pa sploh ne vedo, kaj bi hoteli. V vsakem večjem mestu so ustaje in upori in kri teče, da je kaj.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. Miha Zega, deželni poslanec 10 kron; Miha Marinič, deželni poslanec 10 kron; Anton Kosmač, deželni poslanec 10 kron; Anton Manfreda, deželni poslanec 10 kron; Pintar in Le-

nard trgovec 1 K; Ivan Gulin, Sovodnje 1 K, Nekdo iz Kozaršč 50 vin, Nekdo iz Snežatna 12 vin; Ana Oblak, Gorica 30 v; Franc Ličen Mihelji 10 vin; Ivan Černic Vrh pri Rubijah 40 vin; v nabiralniku, v gostilni g. Antona Fon 1 K 10 vin; deželni in državni poslanec Josip Fon 200 K; vladni svetnik Franc Leban letnino 10 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladno Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I!

Za Slov. Alojzijevišče.

Veleč. gosp. Josip Skočir, dekan 10 K; Slavno kat. del. društvo v Mirnu 40 K; veleč. g. Karol Čigon 26 K; slavno županstvo Devin 20 K; p. n. g. dr. Franc Kos, šol. svet. 10 K; gostje na ženitnici pri Pahorjevih v Novelu 8 K; p. n. gg. Zuchiatti, župan v Medani 5 K; I. I. 3 K; Franc Mercina, učitelj 2 K; župnija Kamnje 20 l. fižola. Bog plačaj!

Nekdo se je pritožil na nepristojnem mestu, da se ni objavil njegov dar; dotični gospod naj blagovoli pregledati št. 6. »Prim. L.« z dne 8. febr. t. l. Sicer pa se ne bomo več ozirali na pritožbe po drugih osebah. Vodstvo.

Za »Dijaško mizo«.

Novak Lojze, študijski prefekt in docent v centr. semenišču 10 K; Tabaj Ivan, nam. gimn. katehet 2 K.

Bog povrni!

GROZEN ZLOČIN NA VOGERSKEM. — MATI ZADUŠILA LASTNEGA OTROKA.

Z Vogerska nam poročajo: Zadnje dni pretečenega tedna se je dogodil tale grozen zločin: Dekle Terčič N. je bila v blagoslovljenem stanu. Imela je dete povito. Usodepolni večer je bil povabljen tamošnji preč. g. župnik k bolnici, češ, dekletu je grozno slabo. Mati dekletova je tajila, da bi bila hčerka v blagoslovljenem stanu, ter rekla g. župniku, da dekletu mučijo krči. G. župnik je »bolnico« spovedal in mazilil s sv. oljem. V tisti noči je nesrečno dekletu povilo dete. Takrat se je zgodil grozen zločin: Nedolžno dete ste zverinski ženski zadušili in mu polomili reberca, ter je potem nesle v štalo. Pavolo, katero je prejšnji večer rabil preč. g. župnik, ko je mazilil »bolnico« s sv. oljem, je zverinska žena potlačila detetu v usta, vsled česar se je le-to zadušilo. Drugo jutro je mati dekletova z vso naglico pritekla k g. župniku, naj prinese »hudobolnemu« dekletu sv. popotnico, kar je slednji seveda storil nič hudega sluteč. — Šele pozneje se je izvedelo za zverinski zločin. Omembe je vredno tudi to, da je mati dekletova zapodila iz hiše vse ženske, da je tako lažje izvršila to, kakor opisano. — Kmalu na to so seveda mater dekletovo odvedli v zapor, nesrečno dekletu pa v žensko bolnišnico. Dekle je spočelo dete z zakonskim možem iz Prvačine, ki ima ženo v Aleksandriji, kamor je sedaj še on pobegnil. Greh rodi gorje!

Na znanje!

Manufakturna trgovina Teod.

Hribar naznanja, da bližnja

pomladanska sezona bo nekaj

posebnega v manufakturni

stroki. Krasne novitete, katere

se še niso videle, bodo na prodaj.

Blago v najizbranejših vzorcih

bode p. n. občinstvu na ogled

in na prodaj.

Domače in razne vesti.

Vodstvo S. L. S. je imelo v pond. pod predsedstvom načelnika dr. A. Gregorčiča svojo prvo sejo, katere so se udeležili vsi člani razumnega, ki je bil zadržan. Posamezni posl. v vodstvu so se tako razdelili, da je načelnikov namestnik državni poslanec Josip Fon, tajnik deželni odbornik Ivan Berbuč, denarničar posestnik in trgovec Jernej Kopač, podtajnik profesor Andrej Ipavec in vikar Josip Abram. — Poudarjala se je potreba ustanoviti »Narodni sklad«, iz katerega bi se pokrivali stroški za strankino delo. — V razgovor je prišla strankina organizacija po posameznih okrajih s pomočjo že obstoječih društev in kmečkih zvez ter z ustanovitvijo novih. — Stori se je korak naprej za ureditev časniških zadev, o katerih bo razpravljala poseben odsek, sestavljen iz zastopnikov onih činitelev, ki prihajajo v tem oziru najprej v pošte.

Zadnja seja goriškega deželnega zbora. V soboto je bila v tem zasedanju zadnja seja deželnega zbora. Podrobno poročilo o tej seji, koje dnevni red je obsegal 278 točk, prinašamo na drugem mestu našega lista. Na tem mestu naj omenimo, da je prišlo proti koncu seje deželnemu glavarju dr. vit. Pajerju vsled utrujenosti in slabega zraka v dvorani slabo, tako da je moral zapustiti dvorano ter prepustiti predsedstvo deželnemu podglavarju dr. Gregorčiču, ki je po dokončanem dnevnem redu vsled največje odredbe zaključil zasedanje. — Pri ti priliki se je spominjal ogromnega dela, ki ga je deželni zbor dovršil v tem zasedanju, posebno pa važnih in dalekosežnih postav, ki so se v njem vsprejele, od katerih sme pričakovati cela dežela mnogo koristi. Zahvalil se je tudi visoki vladi, ki je po svojih zastopnikih mnogo pripomogla, da so se omenjeni zakoni srečno rešili; posebno se je zahvalil tudi vladnemu zastopniku v deželnem zboru, gosp. namestništvemu svetniku A. Rebek-u, za njegovo požrtvovalno delovanje pri reševanju raznih vprašanj v odsekih. G. Rebek se je zahvalil g. podglavarju za laskave besede ter je čestital deželnemu zboru na izredno plodovitem delu tega zasedanja. Izrazil je željo, da bi se g. glavar Pajer kmalo odpomogel od truda tega zasedanja. Posl. Bombig se je spominjal delovanja deželnega glavarja Pajerja. Podglavar dr. Gregorčič je končno pozval poslance, naj zakličejo trikratni »Živio!« cesarju, kar so storili vsak v svojem jeziku, nakar je bila seja zaključena.

Koliko bo stala regulacija Soče? — Regulacija Soče bo stala in sicer: od Bovca do Srpence 180.000 K, od Kobarida do Tolmina 600.000 K, od Tolmina do Gorice 10.000 K, od Gorice do Rubij, do izliva Vipave v Sočo 630.000 K, od Rubij do Zagraja 650.000 K, od Zagraja do Pirisa 1.350.000 K, od Pirisa do Ždobe 1.400.000 K, od stare Ždobe do morja 1.370.000 K; do veje Correntie 150.000 K. Cela regulacija Soče od njenega izvira do njenega izliva bo stala 7.200.000 K. Od tega zneska da dežela 1.184.200 K, vse drugo, okoli 7.000.000 K da vlada.

4 duhovniki so v odboru S. L. S. Tako zdihuje »Soča«, kateri odgovorjamo, da je vsekako boljše, da so v odboru S. L. S. štiri duhovniki, kakor 4 advokati. Saj vidimo, da je pri liberalnih strankah za nič, ker so v izvrševalnem odboru advokati. Liberalni advokati in pa interesi slovenskega ljudstva se križajo.

»L' Eco del Litorale« je začela spet napadati naše poslance in dr. Gregorčiča. Krivičen napad je bil zlasti v uvodnem članku z dne 22. febr. t. l. Naše poslance in posebe dr. Gregorčiča imenuje zvezane z ital. liberalci na življenje

in smrt (alleati per la vita e per la morte). Dr. Gregorčiča imenuje nadčloveka (superuomo), ki zna dobro vezati. Trdi da je on izposloval skupno s Pettarinom protestni shod proti mestnemu statutu in se pri tem poslužil slovenskih liberalcev. Pravi, da vzdržuje italijanske poslance pri življenju edino le Gregorčičeva podpora (appoggio gregoreciano).

Kedaj bodo te neumnosti nehale?

Dr. Gregorin — odstopil. V listih čitamo vest, da je kraški državni in deželni poslanec dr. Gustav Gregorin izstopil iz »Slovenske Čitalnice« v Trstu, in to zaradi tega, ker je njegovo milostljivo zakonsko polovico razžalila neka dama na plesu »Slovenske Čitalnice«, ki se je vršil v — postu.

Slabi uspehi v 7. in 8. gimn. razredu. Informirali smo se na pristojnem mestu in smo zvedeli sledeče: V 8. slov. razredu so bile v 1. teč. iz nemščine 4 dvojke, v 8. ital. le 1; v obeh razredih poučuje isti profesor. Iz latinščine so padli v 8 slov. raz. 3, v ital. 0, iz grščine v slov. 2, v ital. 0. Vprašamo, kdo je kriv teh očitnih neuspehov v slov. 8. razredu napram italijanskemu? No, edini krivec teh neuspehov je »strog« profesor matematike, kateri pa je pri vsej svoji »strogosti« vrgel le 16% vseh svojih učencev. — Na bedaste napade v »Soči« na prof. dr. Pavlina ni vredno odgovarjati, če tudi tiči za njimi kak vzgojitelj.

»Veda« se zove dvomesečnik za »znanost in kulturo«, ki ga izdajajo v Gorici konfuzni mladiči, ki še ne vedo prav, kaj bi bili: socialisti, svobodomislci ali liberalci. Nekaterim člankom se pozna, da imajo njih avtorji še mlečice na zobeh. Uredništvo »Naših Zapiskov« pravi po pravici, da se jim pozna »vzvišenost in napihnjenost znanstvenikov«. »Veda« pa odgovarja, da so ti izrazi »take neokusnosti, ki so cvetke slovenske primitivnosti«. »Naši Zapiski« svetujejo, da bodimo kristjani, pa ne katoličani. »Veda« pa pravi, da »ustoličiti čisto kristjanstvo« je sedaj nemogoče. Mladeničem se je pridružil tudi stari »znanstvenik« Seidl, ki jim je spisal članek: »Mehanika dušnega delovanja«, v katerem išče ta »profesor« tiste celice, ki zna misliti.

To je znanstvo!

Predoznanilo. — Pasijonska igra v Mirnu. Katol. delavsko društvo v Mirnu priredi tudi letos četrto postno nedeljo t. j. 17. t. m. ob 4. uri pop. v »Društvenem Domu« popolno pasijonsko igro, ki je letos izpolnjena v vsakem oziru. Opozorjamo na to vže sedaj sl. občinstvo v mestu in v okolici, da se predstave vdeleži.

97. pešpolk zapustil Trst. V torek so trije bataljoni 97. pešpolka zapustili Trst, da se podajo v svoje nove garnizije. O poldne je četrti bataljon korakal na južni kolodvor, spremljan od velike množice ljudstva: očetov, mater, bratov, sester in znancev odhajajočih fantov. Ob 1 uri jih je vlak odpeljal proti Karlovcu na Hrvaškem. Ob 3. uri in 25 min. pa sta se prvi in drugi bataljon s polkovnim štabom (k temu spada tudi godba), spremljana od zastopnikov vojaških in civilnih oblastnij ter velike množice ljudstva poslavljala od Trsta. Pred odkorakanjem izpred vojašnice so se zbrali razni dostojanstveniki med njimi tudi tržaški škof dr. Karlin. Na kolodvoru pa živahno pozdravljanje ni hotelo nehati. Krepka slovenska pesem naših fantov se je razlegala po širnem z ljudstvom natlačenem kolodvoru, dokler ni vlak izginil izpred oči. Ta dva bataljona sta se odpeljala v Belovar in tako ostane le tretji bataljon našega regimenta še v Trstu.

V torek ob 6. uri zvečer pa so prispele trije bataljoni 32., madžarskega, pešpolka v Trst, da nadomestijo odšle tri bataljone 97. pešpolka.

97. pešpolk je bil celih 15 let v Trstu ter je bil med občinstvom jako priljubljen. Upamo, da si bodo znali naši fantje pridobiti tudi v novih daljnih garnizijah tako priljubljenost.

Po »šupu« so spravili v pristojno občino in sicer: Avgusta Jevšček v Bate, Frančiška Lapanja v Št. Viškogoro, Rozalijo Besednjak v Rihenberg in Frančiško Vales v Skrilje, ker so bili v Gorici brez sredstev.

Razpisani mesti. Na goriški gimnaziji je razpisano mesto veroučitelja s slov. in nemškim učnim jezikom ter mesto klasičnega filologa z ital. in nemškim učnim jezikom.

Prestolonaslednih na Brionih. V pondeljek je dospel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v Pulj, da se poda na Brionski otok. V Pulju je bil vsprejet od zastopnikov civilnih in vojaških oblastnij. Daljši pogovor je imel prestolonaslednik z namestnikom princem Hohenlohem. Popoldne se je podal na Brionski otok, kjer ostane več tednov.

Puljski škandal. O tem škandalu poročajo »Slov.« iz Pulja: Revizija okr. glavarja barona Gorizzuttija prinese skoraj z vsakim dnevom nova razkritja o škandaloznem gospodarstvu laško-liberalne kamore. V petek je moral poveriti baron Gorizzutti vodstvo zidave nove mestne plinarne svojim državnim organom, ker se je izkazalo, da se pri zidavi ne uporablja materiala, kakoršen je bil v pogodbi dogovorjen, ampak mnogo slabši in ceneji. Dalje se je izkazalo, da kamoraši-velikaši niso plačevali mestu vode, plina, električnega toka, kakor tudi ne 50dstopne najeminske doklade. V petek je moral nek steber kamore plačati nemudoma 11 tisoč kron na takih pristojbinah.

V plinarni se je našlo kakor se čuje v zadnjih dnevih kamoraške vlade zaračunjenih 17.000 K za tiskovine. V resnici pa so cenili izvedenci vse tiskovine, kar se jih je v plinarni moglo najti, v najboljšem slučaju na 3000 K.

Mestna kamora je tudi cestnim posrednikom odtrgovala njihovo dnevno plačo svojemu žepu v prid. To je vendar višek umazanosti.

Potvarjanje računov je bilo menda vedno na dnevnem redu. Tako je bil menda te dni klican nekdo, ki je popravil v neki okoliški šoli malo ključavnico, na mestni magistrat k baronu Gorizzuttiju, da pove, koliko je za ono malenkost računal, oziroma dobil. Poklicani je izjavil da 4 K. Kamoraš v mestni hiši pa je napravil iz 4 K 400 kron!

Tudi v mestni hranilnici, ki velja za pupilarno varen denarni zavod, hudo smrdi. Dvigajo se velike vsote. Od četrtka je naval na hranilnico naravnost velikansk. Značilno je pa, da dvigajo večinoma pristaši kamore denar. Hočejo najbrže še rešiti, kar se da.

Aretacije so zaenkrat ponehale. Zadnji je bil še neki diurnist Benedetti. Nikakor pa ni izključno, da ne poseže roka pravice še po kakem kamoraškem velikanu.

Umrl je dne 6. febr. t. l. v Aleksandriji g. Albert Žnideršič, zasebni uradnik, iz Vidma na spodnjem Štajerskem, star šele 34 let. Pokojnik je bil brat p. n. g. ravnatelja Fr. Žnideršiča. V Aleksandriji je odšel pred petimi leti. Bolehal je za mrzlico eno celo leto. Mir njegovi duši! Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Orožne vaje domobranskih rezervnikov se bodo letos pričele še-le z 9. aprilom, ker so 7. in 8. aprila velikonočni prazniki.

Obsojeni zasramovalec verskih naprav. Pred inomoškimi deželnimi sodiščem se je v petek vršila vsključna razprava proti dr. Rakusch-u, ki je hud svobodomislec, zaradi javnega zasramovanja verskih naprav. Dr. Rakusch

je na nekem shodu v Inomostu prečital pismo, naslovljeno na papeža Pija X., v katerem se zasmehuje papeževo postopanje v vprašanih javnega življenja. — Pri prvi razpravi je bil dr. Rakusch oproščen, ali drž. pravdnštvo je ušlo ničnostno pritožbo in včeraj se je vršila pri deželnem sodišču tozadevna vsključna razprava. Deželno sodišče je spoznalo dr. Rakusch-a za krivega prestopka javnega zasramovanja verskih naprav ter ga obsodilo na 10 dni zapora.

Proti slabemu tisku. Radi pritožb, da izlagajo nekatere trafike zlasti mladino pohujšujoče slike, to je razglednice in drugo, je finančno ministerstvo prepovedalo vsem trafikam izlaganje in prodajanje nenravnih razglednic. Tudi izlaganje in prodajanje raznega slabega berila zlasti onih razburljivih indijanskih in detektivskih povesti je prepovedano. Finančno ministerstvo je že ukrenilo vse potrebne korake, da se ta prepoved izvede.

Sneg je zapadel nocoj ponoči po naših bližnjih hribovih. Trnovski hrib in Čaven ter grgarski hrib so bili beli.

Izredno ugodno priliko k varčevanju nudi nakup srečk na obroke v korist »Slovenski Straži«. Kako hitro in lahko se vsak mesec izda za kako prav nepotrebno stvar več kot 4 krone 75 vin! Zgubljen denar, ki se nikdar ne povrne! Kdor pa si naroči turško srečko ter jo odplačuje v mesečnih obrokih po 4 krone 75 vin., ta pa denarja prav gotovo ne vrže vun, kajti vsaka srečka mora zadeti vsaj 230 kron in je tedaj to najmanjši znesek, ki ga prav gotovo nahrani. V srečnem slučaju pa zamore zadeti seveda tudi 400.000 frankov in ta prilika se nudi že pri prihodnjem zrebanju dne 1. aprila t. l. Kdor hoče tedaj štediti, v srečnem slučaju pa tudi obogateti, ta naj si kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži«. Eno srečko zamore kupiti pa tudi več oseb na eno ime. — Opozorjamo na današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Straži«.

Mestne novice.

m Občni zbor »Slov. katol. delav. društva« v Gorici bo v nedeljo ob 10^{1/2} predp. v »Centralu«. Pridite vsi!

DNEVNI RED:

1. Letni račun.
2. Volitve.
3. Govor.

Za odbor:

Ivan Gorjup, predsednik.

Umrla je v Gorici 26. febr. gospa Josipina Jacobi, mati gosp. viteza Jacobi-ja. Pogreb je bil dne 28. febr. Udeležila se ga je ogromna množica občinstva, ki je prihitelo izraziti svoje sočutje velecenjenemu in velezaslužnemu g. vitezu Jacobi-ju. Svetila jej večna luč! Velerodnemu g. sinu naše iskreno sožalje.

m **Umrla** je v Gorici v 19. letu svoje dobe Ana Paternolli, hči znanega knjigotrdca na Travniku. Pogreb se je vršil včeraj ob jako veliki udeležbi.

m **Slovenski postni govori** so, kakor smo že objavili, vsaki petek zvečer ob 7. uri v cerkvi sv. Ignacija. Krasne govore obdržava semeniški profesor veleč. g. dr. A. Pavlica. Udeležba od strani našega ljudstva je velika. Želeti je še večje udeležbe!

m **Družba sv. Mohorja v Gorici.** — Število Mohorjanov se je v mestu tudi letos zelo pomnožilo. Čast vrlému nabitelju g. Jos. Čigonu, cerkveniku prvostolne cerkve! Kdor bi se hotel še vpišati, naj stori hitro, ker bi potem moral še posebe plačati poštnino.

Nevarno je obolel prvi državni pravdnik v Gorici g. Andrej Jeglič.

Za železniškega uradnika se je izdajal neki Josip Brejc iz Idrije.

Nastanil se je v Gorici v začetku meseca januarja t. l. ter osleparil neko Frančiško ud. Vončina za 396 kron, tvrdko Medved za okroglih 100 kron, krojačnico Poveraj za 178 kron, krojača Kos-a za 20 kron, čevljarja Tominc-a za 26 kron in krčmarico Podgrivec za 5 kron. Obhajal je mesto in okolico v uniformi drž. žel. uradnikov. V zadnje je zvabil s seboj neko V. Buffolin ter se podal z njo v Trst, kjer so ga pa vsled ovadbe Buffolinkinega brata aretirali. Včeraj so ga prepeljali v tuk. zapore.

m **Hiša** je zgorela v noči od ponedeljka na torek pri Rusi hiši. Hiša je začela goreti na štirih straneh. Očividno je to naredila zlobna roka. Zgorela je skoraj popolnoma. Rešili so se ljudje. Kdo je zažgal, se še ne ve.

Blisk in grom je bil pri nas sinoči.

m **Aretacija**. Policija je aretirala čevljarja Frančiška Brezovec iz Naklega, ker je hotel na tukajšnjem trgu krašiti iz žepa Lucije Kumar.

m **Našel je kar je iskal** 24letni brezposelni voznik Peter Moc, ki se je včeraj ponoči pretepal s svojima prijateljema v ulici Ascoli. »Prijatelja« sta ga narezala na glavi in na roki. Pomoči je šel iskat v bolnišnico usmiljenih bratov.

m **Nesreča**. Štirje vojaki hribolazci so se pripeljali na vozu v Gorico. Ko so prišli na most, ki je koncem ulice sv. Klare, se je zlomilo eno kolo in vsi vojaki so padli z voza. En vojak se je pri tem težko poškodoval, dva sta bila pa lahko ranjena. Prepeljali so poškodovane vojake v vojaško bolnišnico.

m **Ponočno službo** bodeta imeli od 10. do 17. t. m. lekarni: Cristofolletti - Gliubich.

Iz goriške okolice.

g **Podgora**. Kljub industrijalnemu kraju, kakoršna jenaša Podgora so naše gospodarske razmere slabe. Naše delavstvo toži, da je zaslužek slab. To je res, a res je tudi, da delavstvo po nepotrebnem vrže marsikateri petak; posebno se je to dogajalo v pustnem času. Sicer pa se sliši, da silijo naši ljudje v Aleksandrijo. Pravijo, da zapusti Podgoro nekaj družin in se preselijo v Aleksandrijo. Če se to zgodi, bomo poročali.

g **Gradišče**. Nekaj se govori, da na hiši, kjer je prebival ranjki pesnik S. Gregorčič uzida občina pokojniku spominsko ploščo. Slavnost se bo baje že letos vršila.

g **Vitovlje**. Izpit za konces. zidarskega mojstra je napravil pri deželni vladi v Ljubljani Josip Zmet, doma iz Vitovlj nad Šempasom.

g **Izpod Čavna**. Pri občinskih volitvah v Oseku so liberalci živahno agitirali in se trudili na vse kriplje, da bi vlovili glasove kakor pajek muhe v mrežo. Ob času volitve v III. razred so bili ti liberalci dobro na nogah. Ko sem se podal ta dan na volišče, naletel sem na liberalca, ki je tudi šel na volišče. Na njegovo vprašanje, kam grem, sem rekel, da volim. A on mi je rekel: »Le pojdite oddat svoj glas; zvečer pridite k nam, tam vam bomo dali še 60 glasov, ki so vam na razpolago.« — Hvala vam za vašo ponudbo, katero smo morali odkloniti, ker smo imeli sami toliko glasov, da nam jih je še ostajalo, kar je pokazal izid volitev v vseh treh razredih. —

Drzni tatovi. — Iz Št. Petra nam poročajo, da so v sobotoponoči dosedaj neznan tatovi kradli tamkaj na raznih krajih. S silo so ulomili v stanovanje Štefana Karara, posestnika. Udrli so od zadej v kuhinjo, od tamkaj v klet, iz katere so odnesli 30 šalmov, par še ne dokončanih čevljev, napili so se vina, spili par jajc itd. Škode so napravili do 100 K. Potem so ti neljubi gostje obiskali tudi posestnika Mušiče, iz hiše katerega so odnesli ročni šivalni stroj, ne-

kaj obleke in drugo. Škode so napravili okoli 50 K. S tem pa niso bili še zadovoljni. Posetili so nadalje tudi stanovanje našega občinskega redarja in mu ukradli — srajco. Kam so jo zvitvi zmogli z vso ukradeno robo popihali se ne ve. Kakor se zdi, so svoj »meštir« povsod nemoteno opravljali; kajti nikjer jih niso slišali. Zabilježbe je tudi vredno, da so hodili ponoči orožniki po občini, a niso ničesar opazili. Pač srečni tatovi!

g **Šempas**. Kako so naši liberalci kruto blamirali dva akademično omikana rojaka? Dvignili so na volišče starešinstva mej drugimi gospoda železniškega inženjerja Roka Sbuelz, ki stanuje v Gorici pri sv. Roku. Ko ga je volivna komisija opozorila, da on ni vpisan v imenik volivcev, je določno pripoznal, da v tej občini on ni posestnik in ne plačuje nobenega davka, ampak da je prišel volit na ime svojega sina in svoje hčerke. Na vprašanje, ako ima pooblastilo, je odgovoril, da nima pooblastila, se poklonil in odšel. Liberalni zaupnik se je tedaj prijel za brado se vgriznil v jezik in zapisal »štima«.

Njegov brat g. Karl Sbuelz, upokojeni profesor, stanuje na svojem domu v Ozeljanu. Ta se prvič ni vdal agitatorjem, da bi prišel volit; dal pa je pooblastilo. Pooblaščenca je vol. komisija opozorila, da gospod profesor sam oskrbuje svoje posestvo in da tudi službeno ni zadržan. To je tudi gosp. profesor sam dokazal, ker čez kratak čas je prišel osebno na volišče.

Za nepotrebno blamažo naj gospoda brata priznata primerno zahvalo nevednosti liberalnih agitatorjev. Štima!

Kuracija Gabrije, ki je dosedaj pripadala devinskemu dekanatu je sedaj od le-tega odcepljena in prideljena šempeterskemu. Enako je odcepljena od devinskega dekanata šentmartinska duhovnja, ki je prideljena gradiščanskemu dekanatu.

Iz aidovskega okraja.

a **Ajdovščina**. Glasovi, ki so se slišali, da proda naša Ajdovščina elektrarno Nemcem so potihli. — Naši trgovci jočejo, češ, denarja ni, denarja ni! Seveda ga ni. Ako ga kmet nima, ga tudi trgovec nima. Sedaj občutijo naši trgovci, da brez naših ljudi Ajdovščine ni. — Naša občina je bila vprašana, če bi bila voljna sprejeti vojaštvo v svojo sredo, seveda s pogojem, da mora sezidati vojašnico. Naša občina je to ponudbo odklonila, češ, da ne mara zagaziti v dolgove. Zaradi tega je dobila vojaštvo namesto Ajdovščine Vipava.

a **Sv. Križ**. Beda je pri nas vzlic temu, da živimo v mestu. Edino mesto, čisto slovensko na Goriškem je tako ubogo, kakor vsaka najmanjša občina na Goriškem. Živeža malo, žita ni več nič na naših kaščah, kleti so prazne, kronični. Slabo, slabo! Do decembra, oziroma januarja je še šlo, od sedaj je začela huda. — Slavni deželni odbor nam je priskočil na pomoč s krmo za živino. Dobili smo pogače in otrobi po znižani ceni. Sedaj pričakujemo še turšico. Dobro pa je to, da vsaj našo živino preživimo. Mi pa bomo morali napraviti marsikateri križ na ustih. Slabo, slabo!

Iz kanalskega okraja.

kl **Bate**. V nedeljo ponoči je nastal med tukajšnjimi fanti pretep. Rabili so se tudi noži, zaradi česar je več ranjenih. Težko ranjeni so Jernej Klanjšček, Anton Fabijan in France Fabjan, ki so morali v bolnišnico. Bolj lahko ranjeni se lečijo doma. Orožništvo išče krivce tega pretepa.

Iz folminskega okraja.

t **Slap ob Idriji**. Sobotna »Soča« je priobčila dopis s Slapa ob Idriji, v ka-

terem se dopisnik jezi, da je »Prim. L.« nekoliko potipal nekatere naše kvartopirce. Ako je bil dopisnik prizadet z onim dopisom v »Prim. Listu«, mu mi ne moremo pomagati. Svetujemo mu le, naj se poboljša, pa bo mir besedi!

t **Pijane ženske?** Iz baške doline smo dobili dopis, v katerem čitamo, da je pri mnogih ženskah ukoreninjena strast pijančevanja. Če je to res, je obžalovanja vredno. Ni dovolj, da že moški potrosijo posebno sedaj v zimskem času preveč denarja za pijačo, potem pridejo še ženske na vrsto. Ponovno pravimo: Če je to res, potem ni čudno da naš kmet ne more naprej, ampak koraka kot rak nazaj. Pijančevanje je oni strastni črv, ki razjeda naše kmetije. Zato: Boj temu črvu!

Iz bovškega okraja.

b **Beda na Bovškem**. Na Bovškem je beda. Že dve leti nismo nič pridelali, eno leto je bilo mokro in ni bilo skoro nič pridelkov. Minulo leto je pa suša uničila vse poljske pridelke. To pa ni še vsa nesreča. Zadnji dve leti imamo tudi pri goveji živini smolo. Goveja živina je namreč večinoma jalova. Torej tudi telet ni, in tudi mleka ne. Zaslužka tudi ni, ker ni nobenega takega dela, da bi se dalo kaj zaslužiti. Jesti pa le moramo, če nočemo glada umreti. Kdor ima koga na Nemškem in dobi kakšno podporo, še izhaja. Gorje pa tistimu, ki nima nikogar, da bi ga podpiral.

b **Hud udarec bovskim revežem**. (B o v e c.) Naši trgovci in deloma tudi krčmarji, sklicali so 27. febr. ponoči shod. Zbirali so se okoli desete ure zvečer. Črne so bile njih misli, ki so jih gobjili proti kmetom in rokodelcem. Sklenili so pri tem shodu **kartel za vsa živila in potrebščine**. Niti soli se niso pozabili podražiti. Z eno besedo: vse cene so se s prvim marcem dvignile, in kdor bi se drznil pod dogovorjeno ceno kaj prodati, bo kaznovan na 100 kron prvičkrat. Ako se to ponovi 200 kron. H kartelu so pristopili vsi trgovci brez izjeme. Nehote mi prihaja na misel to, kar sem bral v zgodovini. Ko so se v 15. stoletju spuntali kmetje na Nemškem, so grajščaki zajeli 500 kmetov in vse pobesili. Neki kmet, ki so ga ravno na vislice potegnili je vzkliknil: »Milošti prosim! Vsaj toliko časa me pustite živeti, da bodem enkrat v mojem življenju kruha sit!« Ali se ne obetajo časi, ko bomo želeli živeti vsaj toliko časa, da se krompirja do sitega najemo? Nekateri hudomušni rokodelci hočejo vedeti, da so trgovci podražili živila zato, ker so naročili vsak po en avtomobil.

B o v š k i k m e t j e i n d e l a v c i .

Iz komenskega okraja.

km **Kostanjevica na Krasu**. V dolžnost si štejem nekaj vrstic pisati ter tudi javnosti povedati in odgovoriti dopisu »Soče« z dne 29. februarja 1912. Bilo je nekaj časa v naši občini tiho in ni bilo tudi nobenega dopisa čitati v listih. Na srcu imam, da izpovem le resnico. A glejte. Oglasil se je naš g. F., nevem: ali iz velike žalosti, ali pa iz velike jeze. Pisal je, sramotil in zmerjal v svojem dopisu v »Soči« nas domačine, ter pravi, da smo enostranski, fanatični. G. F. tujec, ali Vam je ža, da smo imeli tako veliko udeležbo pri naši veselici? Zdaj lahko pripoznate, da ljudstvo dobro priznava pravico ter jo tudi podpira.

Dalje g. tujec pravi, da so klerikalni voditelji plačevali šolskim in tudi drugim otrokom vstop k veselici in jim tudi denar nudili. Prosim g. tujca, ki je pri nas naš kruh, da v javnost pove, kateri so oni voditelji, ki so plačevali šol. otrokom in jim nudili denar za ve-

selico. Jih bomo bolj spoštovali! G. F. pravi, da je moral vse šolske otroke, ki so se udeležili veselice, čeravno so se mu smilili, na § 79. l. odst. nov. šol. in uč. reda kaznovati.

G. F.! Kje pa ste imeli predlansko leto Vaše usmiljenje in § 79. šol. reda, ko sta neki V. in K. priredila »šaljivo« (?) gledališko predstavo v svetem adventnem času! Vspored te »predstave« je bil: »Zagrebski randensvous duo šala« in »Pod oknom ljuba šala«. Otroci bi se absolutno ne smeli udeležiti te »predstave«. Ali niste vabili šol. otrok k ti nedostojni predstavi? Zakaj niste tisti krat porabljali § 79. šol. reda? Mogoče zato, ker je bila »predstava« po Vašem liberalnem mišljenju in ker je ista predstava skrnila sv. Cirila in Metoda?

G. dopisnik »Soče« pravi, da se je pri našem zabavnem večeru plesalo na katoliški podlagi. Povedati Vam moram, da so prišli nekateri **Vaši napredni** pajdaši ravno ko je tamburaški zbor igral. Začeli so skakati ali plesati.

A g. krčmar je to na zaukaz predsednika koj ustavil.

Kaj mislite g. F., da vsi tako radi plešejo kot Vi? Pravijo, da je isti dan nek dopisnik »Soče« plesal pri potekovanju harmoničnega meha. Ali poznate ga, g. F.?

Ni lepo, da se moramo pripraviti z možem, katerega moramo mi plačevati. Kje je hvaležnost?

Iz sežanskega okraja.

s **Divača**. Čas je, da se je naša občina odcepila od nakelskega županstva. Nakelcem smo Divačani znosili lepe ti-sočake, zakar so nam bili le-ti malo hvaležni. Kedaj se bodo začele priprave za nove volitve se sicer še ne ve. Pričakujemo pa, da se bo to še letos zgodilo.

Iz Iržiškega okraja.

tr **Godbo** snujejo v Doberdolu na Krasu.

tr **Doberdob**. Zahvaljujemo se poslancem in sl. deželnemu odboru za turšico in drugo živinsko krmo, ki smo je prejeli po znižani ceni. S tem je vsaj nekaj odpomagano našemu kmečkemu ljudstvu. Delavstvo pri nas izhaja boljše kot kmetje. Naše delavstvo služi lep denarce v bližnjem Tržiču.

Drobtinice.

»Obleka naredi človeka?« Častivredni služabnik božji škof Iv. N. Neumann pripoveduje to-le dogodenco iz svoje mladosti: Ko so se nekoč moje

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneippova

sladna kava.

Kathreinerjeva krapni male in povročuje, da mleko prija, kjer bi se samo spiralo.

Kathreinerjeva
prinesa snovi in hitro

sestre pri materi pritožile, da morajo biti tako preprosto oblečene, dočim se druge tovarišice moderno nosijo, so dobile ta-le moder odgovor: »Ako ste kaj, potem ni potrebno, da bi hotele šele z gizdavo obleko nekaj postati; če pa hočete z gizdavostjo kaj postati, potem kažete, da res nič niste.«

Analfabetom naselitev v Ameriki zabranjena. Senatu Zedinjenih držav je predložen zakon, s katerim se analfabetom zabranjuje naselitev v teh državah.

Stavka premogarjev na Angleškem ima že svoje posledice. V Manchesteru se je zmanjšal železniški promet za 720 vlakov na dan. Tudi na drugih železniških je železniški promet mnogo manjši kot prej. Z Angleškega se poroča, da so tudi angleški transportni delavci in železničarji solidarni s premogarji. V nekaterih krajih se je pojavilo občutno podraženje živil.

Razpis službe!

Razpisana je služba tukajšnjega cerkvenega orglarja z letno plačo 200 kron. Prošnje je predložiti do 10. t. m. 1912 na podpisano županstvo.

Županstvo Mavhinje
dne 5. marca 1912.

Župan:
LEGIŠA.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Učenec

iz boljše družine s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Poizvedbe pri g. Francu Kovaču, trgovcu v Solkanu.

Loterijske številke.

2. marca.
Dunaj 32 59 11 30 70
Gradec 87 75 57 23 40

Ure budilke po 3 K z garancijo eno leto; stenske ure z nihalom z lepo omarico, bije ure in pol ure z natančnim tekom z enoletno garancijo 11 K; nikelnaste žepne ure s stanovitnimi belimi pokrovi 4 K; srebrna cilindremontor ura, lepo gravirana z enoletno garancijo 7 K; zlate poročne rinke, pečatene pri c. kr. finančnem uradu od 7 K naprej.

Velika zaloga raznovrstnega zlata in srebrnina. Vse po nizkih cenah. Sprejemajo se tudi popravila, ki se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. državnih železnic

GORICA,

Gosposka ulica št. 25.

ZAHVALA.

Podpisani izrekajo tem potom najiskrenejšo zahvalo na izkazanih izrazih sočutja v bolezni in o priliki smrti dobrega in nepozabnega soproga, očeta, tasta, starega očeta, brata in strica

Ivana Mozetič.

Posebna zahvala bodi izrečena vsem tistim, ki so pripomogli k tako veličastnemu pogrebu, vsem tistim, ki so poslali svoje sožalje in posebno še darovalcem vencev.

V Gorici, 29. februarja 1912.

Žalujoča rodbina in sorodniki.

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerika Holzinger pl. Weidich.

(Dalje.)

Kdor hoče dobro moliti, kdor hoče mnogo moliti, kdor hoče vedno moliti, mora se vaditi ne samo v ustni, ampak tudi v čisto notranji molitvi, v kateri govori samo srce, ko usta molčijo. — Brez te notranje molitve ni misliti na notranje življenje, je nemogoče neprestano versko življenje. Vedno občevanje s svetom nas lahko oddalji od Boga; kolikokrat odpremo oko, odtegnemo se Nevidnemu. Potrebno nam je, mnogo premišljevat velike verske resnice, namen pozemeljskega življenja. Da Boga bolj in bolj spoznavamo, ga moramo večkrat gledati z duševnimi očmi.

Sv. Peter Alkantarski imenuje notranjo molitev dušno hrano, krepilo in hladilo, nebeško roso, božjo navdušenost, ki okrepčuje in izpreminja človeško srce, da je veselijo in mičejo vse duhovne reči in se mu gnusi vsa pozemeljsčina. Po besedah sv. Alojzija ne doseže nikdo visoke stopinje čednosti,

ki ni vdan notranji molitvi. Veliki duhovni učitelj sv. Ignacij Lojolski imenuje premišljevanje najkrajšo pot k popolnosti. Vsi učitelji duhovnega življenja se vjemajo v tem, da je vsakdanja premišljevalna molitev edino sredstvo, da ogenj pobožnosti ostane v naših mrzlih srcih.

Bogomila, ti ne spadaš k onim, ki se prestrašijo že besede »premišljevanje«, ki so v osodepolni zmoti, da je vsakdanje premišljevanje zapovedano samo redovnikom; ti veš, da je človeku, kateri živi med svetom, premišljevanje še mnogo bolj potrebno. Ti poznaš visoko vrednost notranje molitve iz lastne izkušnje. O, ne bodi nikdar mlačna in popustljiva v vaji premišljevalne molitve! Pol urice, ki jo vsak dan posvetiš premišljevanju v zlatem ranem jutru, je zora tvoje sreče v solnčnočistem zveličanju večno lepih nebes.

Bogomila, moli dobro, moli mnogo, moli vedno! Tvoje srce boji božje svetilke, v katerem gori v veri in ljubezni večna luč. Tudi tvoje delo boji molitve.

Bogomila, ljubi molitev; ona je sladki govor z ženinom, kateri je izvolil tebe, srečno Ostani vedno z njim združena na tem svetu, dokler se ne ločiš od tabernaklja, da ga boš gledala na

nebeškem prestolu in tvojega čistega srca vesela zahvala in čast in radost ne umolkne na veke.

Bogomila, o uči moliti tudi svoje otroke! Uči je — dobro moliti! Govori jim mnogokrat o molitvi. To ti bode sladka dolžnost, če ti sama rada moliš.

Ne pozabi tudi, na srce polagati jim dobrega namena. O, kako je žalostno, da se večina kristjanov vsak dan poti in trudi od ranega jutra do poznega večera — ne da bi Bogu Gospodu darovali svojega dela.

Vzemi si k srcu in pripoveduj tudi otrokom sledečo legendo:

Na klopi je sedel majhen deček in je napisoval velika števila. V desni roki je držal novo, dobro obrezano pisalo in z levo roko je podpiral rob gladko skriljne ploščice, katero mu je bilo podarilo božje dete.

Ali ni si zapomnil, kako se pišejo števila. Znal je pisati samo ničle, katere je menda imel za orehe. Sedel je ter se potil; pa vkljub njegovemu trudu so se videle samo ničle. Za njim je stal njegov angel. Zapisal mu je veliko edinko pred ničle ter mu rekel te besede: »Dete moje, ne pozabi nikdar, pred ničle najprej zapisati edinke, drugače ostanejo vse skupaj samo ena ničla! — Če nimaš dobrega namena, ne dosežeš nič-

sar; ako ta ne oživlja tvojega delovanja, mučil se si zastonj; kajti Bog izbriše vse!«

Bogomila, ne moli nikdar, kedar moraš delati!

Daruj Bogu svoje delovanje! Zato bi vsa tvoja dela morala biti popolna. Gospodu se ne daruje slabo, pomanjkljivo delo: Bogu se darujejo najpopolnija dela. Kako pa se moreš izpopolnjevati v najtežavniši umetnosti pouka in vzgoje, če se vsak dan ne pripraviš marljivo za šolo in če se sama ne učiš vedno dalje? Kako bode mladina napredovala, če ne popravljaš natančno nalog ali ne pregleduješ ročnih del? Na tem se spozna, ali prav ljubiš mladino, če urediš vse poprej, kar ti je potrebno za pouk: potrebne primere in nazorna sredstva, priprosto in ugodno razlaganje pojmov, primerne opravke za posredni pouk svojih oddelkov. O, kako dobro se počutijo učenke v šoli, kadar je marljiva učiteljica vse previdela, kar potrebujejo za napredovanje in dobro porabo učnega časa! Taka učiteljica je kakor dobra mati, ki pripravi jed in obleko svojim otrokom o pravem času. Tudi kadar ne vidi otrok, skrbi za nje, in njeno plačilo je opazovanje kako jim dobro dene, kar jim je pripravila.

(Dalje prih.)

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

Vzorci na zahtevo poštni neprosto.

Podpisani naznanjam svojim in drugim odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Križne ulice nasproti »Šolskega Doma« v ulico sv. Antona na dvorišču št. 7 v hišo g. J. Kopača, svečarja v Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno veleč. gg. duhovnikom svojo izvrstno delavnico za izdelovanje talarjev in drugih spadajočih oblek.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojaški mojster v Gorici.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

ss priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljšje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen posel. S spoštovanjem

E. Jakin

Z jamčeno prave

čebelno-voščene sveče

priporoča prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni

J. Kopač

Št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

Nova trgovina z železnilno

Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenjenemu občinstvu se toplo priporočava

Pinter & Lenard.

Nova trgovina z usnjem.

Podpisani naznanjam, da sem otvoril trgovino z usnjem in čevljarскими potrebščinami v Kapucinski ulici št. 2 v hiši „Ljudske posojilnice“, „Pri zlatem križu“ ali po starem „Pri Lizi“ ter se priporočam sl. občinstvu, posebno čevljarским mojstrom v mestu in na deželi

z odličnim spoštovanjem

Josip Marušič,
trgovec.

Srečke v korist

„Slovenski Straži“.

Glavni dobitnik turških srečk pri zrebanju dne 1. aprila 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitnik znaša 230 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 v, še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 v. Pojasnila daje in naročila sprejema gospod Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

Odlikovana pekarija

in sladčelarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Kdor noče verjeti, naj se prepriča, da ukupi najboljšo in najcenejšo: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ,

v Gorici ul. Barriera 43

(tik drž. kolodvora)

v lastnej hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno po najnižjih cenah.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštela št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimске in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po semih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokflevo) jetno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerni barre po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino jetno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, slezni otroki, gošče, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvečije, preliče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napulji steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4½%. Daje članom posojila na vknjižbo po 5½%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugi urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi št. 32, I. nad.** — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

O D B O R.

Velika izbora
GAMAŠ
in
GALOŠ

J. DRUFOVKA
GORICA, Gosposka ulica št. 3
nasproti „MONTA“.

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2/25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, drobnin za zabavo in punic za igračo.

Rožni venci, podobice, razpela iz kovine in lesa, čevlji in klape za poletno sezono aloga drčbnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, semena za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, mošnjički in denarnice, listnice, kovčegi, zstniki, cevi itd. itd.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —

Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloga v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.